

Waterbeheer - Zonder geschiedenis geen toekomst

Over het belang van historische kennis in het hedendaagse waterbeheer en de ontwikkeling van een lange termijn visie

Koninklijk Nederlands Waternetwerk, Stichting Schilthuisfonds en de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis organiseren een minisymposium over het belang van historische waterkennis voor toekomstig waterbeheer. Sprekers zijn Petra van Dam, Milja van Tielhof, Herman Havekes en Lotte Jensen.

Donderdag 28 september, 14-17 uur in het Waterschapshuis Rivierenland, De Blomboogerd 1, Tiel

Toegang gratis

Contact: KNW-bureau info@waternetwerk.nl /070-3222765

PROGRAMMA

13.30	inloop
14.00	Welkom door dagvoorzitter Monique Bekkenutte "Kwetsbaarheid en trots. De Nederlandse strijd tegen het water door de eeuwen heen", Lotte Jensen "Stedelijk water voor de introductie van de waterleiding: lokaal, decentraal, en ook duurzaam?" Petra van Dam "De waterhuishouding van een kindertehuis: wat kunnen we hiervan leren?" Milja van Tielhof "De naoorlogse schaalvergroting van de waterschappen, Herman Havekes"
16.15	Discussie met de zaal
16.30-17.30	Napraten met hapje en drankje

TOELICHTING

De waterhuishouding van een kindertehuis: wat kunnen we hiervan leren? Milja van Tielhof

Het verleden is soms actueler dan gedacht. Deze presentatie behandelt de 18^e-eeuwse waterhuishouding van een weeshuis en toont elementen die opvallend aansluiten bij actuele ontwikkelingen, zoals: het gebruik van regenwater, een verrijnde watercultuur en het opslaan van water onder de grond in anticipatie op schaarste.

Stedelijk water voor de introductie van de waterleiding: lokaal, decentraal, en ook duurzaam? Petra van Dam

Voor 1850 gebruikte men overal in Nederland grondwater en oppervlaktewater als drink- en bruikswater, maar in de kustprovincies werd ook op grote schaal regenwater opgevangen. Hoe ging men met de diverse soorten water om en hoe ging men om met droogte?

Kwetsbaarheid en trots. De Nederlandse strijd tegen het water door de eeuwen heen Lotte Jensen

In de culturele verbeelding van de strijd tegen het water gaan kwetsbaarheid en trots hand in hand: foto's, verhalen en monumenten tonen zowel de rampzalige gevolgen van watersnoden als de veerkracht van gemeenschappen. Deze lezing laat zien hoe beelden uit het verleden nieuwe relevantie kunnen krijgen. Nu de zeespiegelstijging een steeds grotere dreiging vormt, is het onderkennen van onze kwetsbaarheid belangrijker dan ooit.

De naoorlogse schaalvergroting van de waterschappen Herman Havekes

Kort na de Tweede Wereldoorlog kende Nederland nog meer dan 2.600 waterschappen. In een periode van 70 jaar is dat aantal teruggebracht tot de 21 waterschappen van nu. In de presentatie worden de belangrijkste elementen van dit – in ons openbaar bestuur ongekende - schaalvergrotingsproces geïnterpreteerd en wordt geanalyseerd of en zo ja, welke lessen daaruit te trekken zijn.

SPREKERS

Petra van Dam is hoogleraar Water- en Milieugeschiedenis aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Ze is projectleider van het NWO-project *Coping with drought. An environmental history of drinking water and climate change in the Netherlands, 1550-1850*. Over waterkwaliteit schreef zij recent: [Van stad naar waterschap, waterkwaliteitsbeheer in de eeuwen vóór de WVO \(1970\)](#) in de bundel: *Over waterkwaliteit gesproken ...: verleden, heden, toekomst*. H. Havekes, D. van der Molen, M. van Rijswick, en W. Wensink (red.), Den Haag: [Koninklijke Nederlands Waternetwerk](#) 2021, p. 8-25.

Lotte Jensen is hoogleraar Nederlandse literatuur- en cultuurgeschiedenis aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Ze doet onderzoek naar rampverwerking door de eeuwen heen vanuit een cultuurhistorisch perspectief. Recente publicaties zijn *De grote en vreeselijke vloed. De Sint-Elisabethsvloed (1421-2021)*, met Hanneke van Asperen en Marianne Eekhout) en *Wij en het water. Een Nederlandse geschiedenis*.

Milja van Tielhof is senior onderzoeker bij het Huygens Instituut voor Nederlandse geschiedenis en cultuur (KNAW) te Amsterdam. Haar meest recente boek is: *Consensus en conflict. Waterbeheer in de Nederlanden 1200-1800* (Hilversum 2021). Ze houdt zich nu bezig met de stedelijke watervoorziening in het kader van het NWO-project *Coping with drought. An environmental history of drinking water and climate change in the Netherlands, 1550-1850*.

Herman Havekes (1954) heeft Nederlands recht gestudeerd in Utrecht en is na vijf jaren voor de Hoofddirectie van de Waterstaat van Rijkswaterstaat gewerkt te hebben, sinds eind 1984 werkzaam bij de Unie van Waterschappen te Den Haag. Van zijn hand is een groot aantal publicaties verschenen op het terrein van het water(schaps)recht en de bestuurlijke organisatie van het waterbeheer. Begin 2009 promoveerde hij aan de Universiteit Utrecht op een proefschrift over de institutionele omwenteling van het waterschap in de afgelopen vijftig jaar. In 2015 bracht hij samen met Marleen van Rijswick het boek *Nederlands waterrecht in Europese context* uit. Voorts verzorgde hij samen met andere auteurs twee drukken van het boek *Building Blocks for Good Water Governance*. Met Willem Wensink voerde hij de redactie over het in 2015 verschenen handboek *De Waterschapswet. Een artikelsgewijs commentaar*. Samen met Peter de Putter en Willem Wensink vormde hij de redactie van het eind 2022 uitgebrachte *Praktijkboek Waterbeheer onder de Omgevingswet*. Voor zijn publicaties is hij eind 2009 door de minister van Infrastructuur en Milieu onderscheiden met de Schilthuispenning. Eind 2019 is hij door de Stichting Schilthuisfonds aan de Universiteit Utrecht benoemd tot bijzonder hoogleraar Publieke organisatie van het (decentrale) waterbeheer. Najaar 2022 verscheen zijn oratie *Succesvol decentraliseren? Een vlootshouw van het (decentrale) waterbeheer*.